

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

05 noiembrie 2013

mun.Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Constantin Gurschi,

Judecători – Andrei Harghel, Constantin Alerguș, Ion Arhiliuc și Iurie Diaconu,

a judecat în ședință publică cererile de revizuire declarate de Procurorul General Adjunct, Igor Serbinov și avocatul Andrei Briceac împotriva încheierii Judecătoriei Ungheni din 17 iunie 2010 privind respingerea plîngerii cet. **Oleg Struc** împotriva ordonanțelor de încetare a urmăririi penale.

Termenul examinării cauzei în instanța de recurs de la 03.09.2013 pînă la 05.11.2013.

Procedura de citare legal îndeplinită.

S-au prezentat:

Procurorul Nicolae Suvac, care a solicitat admiterea cererilor de revizuire în sensul declarat;

Avocatul Andrei Briceac și petiționarul Oleg Struc, care au solicitat admiterea cererilor de revizuire în sensul declarat.

Asupra cererilor de revizuire, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. La data de 16.02.2007, cet.Oleg Struc, fiind deținut în Izolatorul de detenție preventivă al CPR Ungheni, a depus în Procuratura raionului Ungheni o plîngere prin care a sesizat cazul de maltratare a sa de către colaboratorul de poliție Radu Baranov.

2. Potrivit argumentelor invocate în plîngere, la data de 14.02.2007, în jurul orelor 17:00, Oleg Struc, aflîndu-se în incinta CPR Ungheni, a fost maltratată cu pumnii și picioarele peste diferite regiuni ale corpului de către polițistul Radu Baranov, cu scopul de a obține de la el mărturisiri și de a-l presa să recunoască vina în comiterea infracțiunilor de huliganism agravat și de vătămare intenționată gravă a integrității corporale.

3. La 27.02.2007, procurorul în Procuratura raionului Ungheni Dumitru Fortuna, în urma efectuării unui control în baza plîngerii lui Oleg Struc, în ordinea art.274 CPP, a dispus prin ordonanță neînceperea urmăririi penale pe acest caz, din motivul lipsei faptului infracțiunii.

4. Ulterior, la data de 05.02.2008, în adresa Procuraturii raionului Ungheni a parvenit demersul procurorului, șef al Serviciului reprezentare a învinuirii în Curtea de Apel Bălți V. Rotari, prin care s-a solicitat inițierea unui control în temeiul art.274 CPP, în baza declarațiilor lui Oleg Struc, care în cadrul ședinței de judecată în cauza penală privind acuzarea sa de săvîrșirea infracțiunilor prevăzute de art.287 alin.(3) și art.151 alin.(2) lit. b) CP, a invocat că la data de 14.02.2007, în timpul aflării sale în incinta CPR Ungheni, a fost maltratată de către trei colaboratori de poliție, cu scopul de a fi impus să recunoască vina în comiterea infracțiunilor imputate.

5. La 13.02.2008, procurorul în Procuratura raionului Ungheni, Ion Steclari, examinând alegațiile despre relele tratamente, înaintate de Oleg Struc în cadrul examinării judiciare a cauzei penale, a dispus refuzul în pornirea urmăririi penale.
6. La 29.02.2008 Judecătoria Ungheni a respins plîngerea reclamantului împotriva ordonanței procurorului din 27.02.2007, deoarece nu a fost respectată procedura de depunere a plîngerii asupra ordonanței de neîncepere a urmăririi penale către procurorul ierarhic superior.
7. La 17.06.2009 avocatul lui Oleg Struc a solicitat anularea ordonanțelor procurorului din 27.02.2007 și 13.02.2008. El a invocat constatările Curții Supreme de Justiție în decizia sa din 09.09.2008.
8. La 18.06.2009 procurorul interimar al raionului Ungheni Ion Procopciuc, a respins plîngerea avocatului lui Oleg Struc ca fiind neîntemeiată.
9. La 24.06.2009 avocatul reclamantului a contestat ordonanțele menționate la Judecătoria Ungheni.
10. La 07.07.2009 Judecătoria Ungheni a admis plîngerea și a anulat ordonanțele procurorilor din 27.02.2007, 13.02.2008 și 18.06.2009 obligîndu-i să efectueze cercetare suplimentară în vederea adoptării unei hotărîri legale.
11. La 21.08.2009, Procuratura raionului Ungheni a pornit urmărirea penală în cauza penală nr.2009368036, în baza art.309¹ alin.(3) lit. c) CP, pe faptul maltratării cet.Oleg Struc de către colaboratorii de poliție din cadrul CPR Ungheni.
12. În cadrul urmăririi penale, fiind audiat în calitate de parte vătămată, Oleg Struc a declarat că la 16.02.2007, în incinta CPR Ungheni a fost maltratată de către colaboratorii de poliție Radu Baranov, Vasile Vizitiu și încă o persoană necunoscută.
Fiind audiați în calitate de bănuți referitor la circumstanțele cauzei, cet. Radu Baranov și Vasile Vizitiu nu au recunoscut vinovăția de comiterea infracțiunii incriminate.
13. Drept urmare a acțiunilor de urmărire penală efectuate, la 31.12.2009, de către procurorul în Procuratura raionului Ungheni, Ion Steclari, a fost adoptată ordonanța privind încetarea urmăririi penale în cauza penală nr.2009368036 și scoaterea de sub urmărire penală a bănuților Radu Baranov și Vasile Vizitiu, ambii colaboratori de poliție, indicați de către partea vătămată Oleg Struc precum că l-ar fi maltratată.
Procurorul Ion Steclari și-a motivat adoptarea unei asemenea decizii, prin insuficiența probelor care ar demonstra vinovăția lui Radu Baranov și Vasile Vizitiu.
14. Nefiind de acord cu ordonanța nominalizată, la 18.01.2010, cet.Oleg Struc s-a adresat cu plîngere procurorului ierarhic superior, solicitînd anularea ordonanței de încetare a urmăririi penale în cauza penală nr.2009368036 și reluarea urmăririi penale.
15. În ordine de control ierarhic superior, procurorul raionului Ungheni Ion Procopciuc, prin ordonanța din 21.01.2010, a respins plîngerea lui Oleg Struc, considerînd-o neîntemeiată.
16. Ordonanța de încetare a urmăririi penale a fost supusă controlului judiciar prin sesizarea judecătorului de instrucție al Judecătoriei Ungheni de către partea vătămată Oleg Struc, care s-a adresat cu plîngere în baza art.313 din Codul de procedură penală, contestînd această ordonanță.
17. Prin încheierea judecătorului de instrucție al Judecătoriei Ungheni din 17.06.2010, a fost respinsă ca neîntemeiată plîngerea lui Oleg Struc împotriva ordonanței procurorului în Procuratura raionului Ungheni Ion Steclari din 31.12.2009 de încetare a urmăririi penale în cauza penală nr.2009368036 și ordonanței procurorului

interimar al raionului Ungheni Ion Procopciuc din 21.01.2010 privind respingerea plîngerii petiționarului. Încheierea este irevocabilă.

18. În motivarea soluției adoptate, judecătorul de instrucție a invocat că în perioada exercitării urmăririi penale în cauza penală nr.2009368036, nu au fost stabilite încălcări ale drepturilor și intereselor legitime ale petiționarului, nu au fost afectate drepturile și libertățile constituționale ale persoanei.

19. La 04 decembrie 2012 CtEDO a pronunțat Hotărîrea în cauza Struc c. Moldovei prin care s-a constatat că au fost violate art. 3, 13 ale Convenției sub aspectul material, procesual și relele tratamente în detenție. Astfel Judecătoria Ungheni a admis un viciu fundamental care grav afectează drepturile reclamantului, iar această încălcare continua să se producă și în prezent.

20. Întrucît eroarea ce drept comisă nu poate fi reparată decît prin revizuire, au depus cereri de revizuire:

- la 19 iunie 2013, Procurorul General Adjunct, Serbinov Igor, în care solicită desființarea hotărîrilor judecătorești în cauză, admiterea plîngerii cet. Oleg Struc și declararea nulă a ordonanței procurorului în Procuratura raionului Ungheni, Ion Steclari din 31.12.2009 de încetare a urmăririi penale în cauza penală nr. 2009368036 și a ordonanței procurorului interimar al raionului Ungheni Ion Procopciuc din 21.01.2010 privind respingerea plîngerii, cu reluarea urmăririi penale și dispunerea obligării procurorului să lichideze încălcările depistate;

- la 21 iunie 2013, avocatul Andrei Briceac în interesele cet. Oleg Struc în care exprimă aceleași doleanțe.

21. Judecînd cererile de revizuire în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal lărgit conchide că acestea urmează a fi admise din următoarele considerente.

22. Potrivit art.464/1 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărîrile irevocabile pronunțate în cauzele în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat o încălcare a drepturilor sau a libertăților fundamentale ale omului pot fi supuse revizuirii dacă cel puțin una dintre consecințele grave ale încălcării Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și a protocoalelor adiționale la aceasta continuă să se producă și nu poate fi remediată decît prin revizuirea hotărîrii pronunțate.

23. În sensul vizat autorii cererilor de revizuire menționează că, prin hotărîrea din 04 decembrie 2012 (*definitivă la 04 martie 2013*), CtEDO a constatat că Oleg Struc s-a plîns, în temeiul art.3 al Convenției, cu privire la relele tratamente fiind în custodia poliției și lipsa unei anchete efective a cazului dat. În special, Curtea a notat că în absența altor explicații plauzibile, probele prezentate (certIFICATE medicale prin care au fost constatate leziuni pe corpul reclamantului, declarațiile codeținuților din celula reclamantului), demonstrează veridicitatea alegațiilor reclamantului, precum că el a fost maltratată în perioada detenției, fapt constatat și de Curtea Supremă de Justiție în decizia din 9 septembrie 2008. De asemenea, Curtea a notat că deși în două decizii ale Curții Supreme de Justiție a fost indicată necesitatea de a investiga efectiv plîngerile reclamantului despre maltratare, în final a fost pornită urmărirea penală abia la 21.08.2009, adică după doi ani de la depunerea plîngerii, ceea ce este incompatibil cu obligația pozitivă de efectuare a unei anchete prompte, avînd în vedere riscul că probele maltratării dispar cu timpul, iar leziunile corporale se vindecă (a se vedea *Pădureț v. Moldova*, nr.33134/03, §63, 5 ianuarie 2010). Mai mult, din materialele dosarului reiese că după pornirea urmăririi penale la 21.08.2009, au trecut patru luni pînă la 17.12.2009

pentru ca procurorul să-1 recunoască pe reclamant în calitate de parte vătămată, astfel încât să-i permită reclamantului să participe activ la urmărirea penală. Această acțiune procedurală a avut loc cu două săptămâni înainte de finalizarea urmării penale la 31.12.2009, ceea ce atestă că reclamantul nu a fost implicat cu adevărat în efectuarea urmării penale și nici nu a fost informat despre evoluția acesteia. Astfel, Curtea a conchis că reclamantul nu a beneficiat de o anchetă efectivă privind relele tratamente, fiind violat art. 3 din Convenție.

În egală măsură, Curtea a statuat că a avut loc o violare a articolului 13 din Convenție, deoarece reclamantul nu a dispus de un recurs intern efectiv care să-i permită să pretindă despăgubiri pentru maltratarea sa în contextul evenimentelor care au avut loc la 14.02.2007, indiferent de evoluția urmării penale. În particular, Curtea a relevat că în prezenta cauză autoritățile naționale care au efectuat urmărirea penală au ajuns la concluzia că nu au avut loc acțiuni ilegale, prin urmare, oricare acțiune civilă inițiată împotriva lui Radu Baranov sau a altor persoane ar fi fost inefectivă.

În conformitate cu art.46 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale este stabilită obligația statelor-părți să se conformeze hotărârilor Curții. Concomitent, esența încălcărilor enunțate de Curtea Europeană conduce la concluzia că și judecătorul de instrucție, fiind înzestrat cu dreptul de a efectua controlul judiciar prin soluționarea plîngerilor împotriva acțiunilor și actelor organului de urmărire penală, pronunțându-se asupra plîngerii lui Oleg Struc, nu a efectuat o verificare minuțioasă, completă și obiectivă a circumstanțelor cauzei.

Prin neexaminarea multilaterală a circumstanțelor expuse în plîngere de către Oleg Struc, instanța de judecată a admis un viciu fundamental care grav a afectat drepturile acestui reclamant, viciu consemnat și în hotărîrea Curții Europene din 04.12.2012. Asemenea consecințe ale încălcării drepturilor prevăzute de Convenție, constatate de Curte, continuă să se producă.

Respectiv, încălcarea dreptului cet. Oleg Struc la un recurs efectiv, continuă să se producă și în prezent, ceea ce constituie o încălcare gravă a Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale și aceasta nu poate fi remediată decât prin revizuirea încheierii judecătorului de instrucție al Judecătoriei Ungheni din 17.06.2010.

24. Astfel, Colegiul penal urmarea faptului necesității repunerii în drepturi a lui Oleg Struc prin prisma constatărilor Curții Europene a Drepturilor Omului din hotărîrea din 04.12.2012, se impune redeschiderea procedurilor la nivel național anume prin revizuirea încheierii nominalizate.

În astă ordine de idei ordonanța din 31.12.2009 de încetare a urmării penale în cauza nr.2009368036 a fost adoptată neîntemeiat, fără a fi asigurată o verificare minuțioasă, completă și obiectivă a cazului, dat fiind că din conținutul materialelor cauzei penale rezultă că, în privința lui Oleg Struc, la 14.02.2007, a avut loc o recurgere la forță, care nu a fost necesară în raport cu comportamentul victimei, o astfel de intervenție fiind plasată în afara cadrului legal care permite aplicarea forței fizice de către reprezentanții poliției. Această faptă constituie o ingerință în dreptul absolut garantat de art.3 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, de la care nu se admit nici un fel de derogări.

Aferent omisiunilor relevate, este elocventă jurisprudența Curții Europene pentru Drepturile Omului. În cazul în care o persoană face o afirmație credibilă că a suferit, din partea poliției sau altor servicii similare ale statului, tratamente contrare art.3 al

Convenției, este necesar să se facă o anchetă oficială efectivă. Această anchetă, trebuie să poată conduce la identificarea și pedepsirea vinovaților. În caz contrar, interdicția generală prin lege a torturii și tratamentelor sau pedepselor inumane și degradante, în pofida importanței ei fundamentale, ar fi inefficientă în practică și ar fi posibil pentru agenții statului ca, în unele cazuri, să încalce drepturile persoanelor pe care le au sub control fără a fi pedepsiți (*Labita vs Italia nr. 26772/95 §131, ECHR 2000-IV*).

Investigația cu privire la alegații serioase privind maltratarea trebuie să fie completă. Aceasta presupune că autoritățile întotdeauna trebuie să facă o încercare serioasă de a afla ce s-a întâmplat și nu ar trebui să se bazeze pe concluzii pripite și nefondate pentru a finisa investigația sau să-și aprobe deciziile în temeiul lor (*Assenov și alții vs Bulgaria, hotărîre din 28 octombrie 1998, Reports 1998-VIII, §§ 103 și urm.*). Ele trebuie să întreprindă toate măsurile rezonabile disponibile pentru a asigura probele cu privire la incident, inclusiv, *inter alia*, depozițiile martorilor oculari și probele medico-legale (*Tanrikului vs Turcia nr.23763/94, §§ 104 și urm., ECHR 1999-IV și Gul vs Turcia nr.22676/93, § 89, 14.12.2000*). Orice deficiență în investigație, care subminează capacitatea ei de a stabili cauza vătămarilor sau identitatea persoanelor vinovate, riscă să vină în contradicție cu acest standard.

Din cele specificate, se relevă faptul că procurorul, la adoptarea hotărîrii de încetare a urmăririi penale, a admis erori de drept și de fapt, exprimate prin aprecierea necorespunzătoare a circumstanțelor cazului, iar hotărîrea este afectată de un viciu fundamental, manifestat prin limitarea drepturilor victimei care sunt garantate de art.3 și art. 13 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale - de a beneficia de o investigație efectivă a plîngerii sale cu privire la aplicarea de rele tratamente și de a avea acces liber la justiție, ceea ce exclude caracterul legal al hotărîrii procesuale în cauză.

Concomitent, victima este în imposibilitate să beneficieze din partea autorităților statale de o investigație efectivă în cazurile de maltratare, instanța în așa mod i-a îngădit accesul la justiție, prevăzut de art. 20 alin.(1) al Constituției și art.19 al Codului de procedură penală, precum și a admis încălcarea garanțiilor fundamentale, fixate în art.7 și 19 din Codul de procedură penală cum ar fi legalitatea procesului penal, încălcări care constituie erori de drept și vicii fundamentale, care nu pot fi corectate decît prin anularea hotărîrii contestate.

25. Astfel, se constată că judecătorul de instrucție, examinînd plîngerea cet.Oleg Struc, n-a acordat deplină eficiență prevederilor legii procesual-penale, care reglementează procedura privind examinarea plîngerii în baza art.313 CPP și contrar prevederilor art.313 alin.(5) CPP, n-a verificat sub toate aspectele, complet și obiectiv, motivele petiționarului privind încălcarea drepturilor și libertăților acestuia în cazul dat.

După cum s-a menționat anterior, prin neexaminarea multilaterală a circumstanțelor expuse în plîngerea lui Oleg Struc, instanța de judecată a comis un viciu fundamental ce esențial a afectat drepturile petiționarului, viciu constatat și în hotărîrea Curții Europene a Drepturilor Omului în cazul *Struc c. Republicii Moldova*, astfel că în temeiul art.464¹ alin.(11) pct. 1) din CPP, cu trimitere la art.435 alin.(1) pct.2) lit.c) CPP, încheierea atacată urmează a fi desființată, iar cauza rejudecată cu pronunțarea unei noi hotărîri, deoarece erorile comise pot fi corectate printr-o nouă hotărîre. Avînd în vedere constatările făcute de instanța de judecată internațională privitor la încălcarea drepturilor reclamantului Oleg Struc, plîngerea acestuia asupra actelor procurorului urmează să fie admisă cu declararea nulității ordonanțelor procurorului atacate, în cauza

penală nr.2009368036 și dispunerea obligării procurorului să lichideze încălcările depistate.

26. Colegiul constată, că consecințele grave ale încălcării drepturilor lui Oleg Struc prevăzute de Convenție și a protocoalelor adiționale la aceasta continuă să se producă, în sensul, că hotărîrea judecătorească prezintă un impediment juridic pentru redeschiderea procedurii de investigare la nivel național a maltratării comise față de Oleg Struc și încălcării violării drepturilor garantate de Convenție.

27. Conform art.464/1 alin.(11), 435 alin.(1) pct.2) lit. c) CPP, dacă se constată că cererea de revizuire este întemeiată, instanța desființează hotărîrea atacată sub aspectul dreptului încălcat și rejudecă cauza cu pronunțarea unei noi hotărîri, întrucît eroarea poate fi corectată de instanța care prin revizuire examinează cauza.

28. Conform art.464/1 alin. (11) pct. 1), 435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE :

Admite cererile de revizuire declarate de Procurorul General Adjunct, Igor Serbinov și avocatul Andrei Briceac, desființează încheierea judecătorului de instrucție al Judecătoriei Ungheni din 17.06.2010 în cauza Oleg Struc, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărîre, după cum urmează:

Admite plîngerea înaintată de Oleg Struc și declarară nulă ordonanța procurorului în Procuratura raionului Ungheni, Ion Steclari din 31.12.2009 de încetare a urmăririi penale în cauza penală nr.2009368036 și ordonanța procurorului interimar al raionului Ungheni, Ion Procopciuc din 21.01.2010 privind respingerea plîngerii și dispune obligarea procurorului să lichideze încălcările depistate.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată în ședința publică la 26 noiembrie 2013, ora 9³⁰.

Președinte

Constantin Gurschi

Judecători

Andrei Harghel

Constantin Alerguș

Ion Arhiliuc

Iurie Diaconu